Tomas OSTRAUSKAS

Investigations of 1999 in Gribaša settlement 1

In Gribaša settlement 1 D (Varėna district) 10 test pits of 0,25 m^2 and a trench of 5 m^2 were excavated. The excavation area took up 7,5 m^2. A 70-80 cm thick habitation layer was uncovered. It contained intermingled finds belonging to different periods: Late Paleolithic, Early and Late Neolithic, the Roman and Middle Iron Age.

In Gribaša settlement 1 E, 4 test pits of 1 m^2 were explored. A 25 cm thick habitation layer with numerous finds was discovered. The finds from the habitation layer date to the Late Paleolithic, Early Neolithic, Late Neolithic - Roman Iron Age.

In Gribaša settlement 1 H, the area of 12 m^2 was explored and a 60 cm thick habitation layer uncovered. A hoard of Nemunas culture ceramics of Early Neolithic, flint artefacts and few artefacts of Late Paleolithic and Middle Neolithic were found.

Tomas OSTRAUSKAS

TYRINĖJIMAI KABELIŲ 23-IOJOJE GYVENVIETĖJE 1999 M.

Kabelių 23-ioji gyvenvietė yra Kabelių durpyno ŠV krante esančioje kalvelėje, į kurią veda keliukas nuo Kabelių girininkijos sodybos. Kalvelė apaugusi mišku. Iš PR ją riboja durpynas – kultūrinės pievos. Gyvenvietė buvo rasta 1998 m. (žr. šioje knygoje T.Ostrausko str. „Archeologinių paminklų žvalgymai Varėnos rajone 1998 m.").

1999 m. Kabelių 23-iojoje gyvenvietėje buvo ištirta 0,25 m^2 dydžio 10 šurfų, 12 m^2 bei 40 m^2 dydžio perkasa, iš viso 44,5 m^2 plotas. Aptiktas iki 55–75 cm storio intensyvus kultūrinis sluoksnis, storėjantis ežero pakrantės kryptimi. Dauguma gyvenvietėje surinktų titnago radinių: Kudlajevkos–Stavinogos tipo mikrolitai ir jų dalys, trikampiai nelygiašoniai mikrolitai iš nuoskalų, suformuoti statmenu, dažnai dvipusiu retušu, nuoskaliniai kirveliai, dvigaliai bei vienagaliai skaldytiniai nuoskaloms ir netaisyklingoms skeltėms priskirtini ankstyvojo mezolito Kudlajevkos kultūrai. Nedidelė dalis titnago radinių, daugiausia pagamintų iš taisyklingų skelčių (lancetai įstrižai retušuotu pagrindu ir jų dalys, trikampiai nelygiašoniai mikrolitai, ovalinis kirvelis ir kiti), priskirtini vėlyvojo mezolito Janislavicų kultūrai. 5 m į Š

nuo perkasos, 2 m² dydžio šurfe, aptikta neolitinės Nemuno kultūros viduriniam etapui būdingo puodo dalis. Šio puodo molio masė liesinta grūstu granitu, pakraštėlis gobtuvo pavidalo iš išorės ir vidaus, suformuotas gilių duobučių eilėmis. Pakraštėlio briauna iš išorės bei vidaus ir puodo paviršius žemiau duobučių eilutės papuošti horizontaliomis pusmėnulio pavidalo štampo tankių įspaudėlių eilutėmis. Šis puodas, pagal M Černiavskio tipologinę sistemą, priskirtinas neolitinės Nemuno kultūros vidurinio neolito Lysaja Gora etapui. Tačiau galbūt būtų galima jį sieti su perkasoje surinktais trikampiais širdiniais plokščiai retušuotais strėlių antgaliais bei jų ruošiniais ir tuomet šį puodą datuoti vėlyvuoju neolitu (?). Galbūt šie strėlių antgaliai datuotini žalvario amžiumi, tačiau perkasoje nebuvo rasta jokios keramikos pėdsakų. Šiuos klausimus bus galima išspręsti tik pratęsus gyvenvietės tyrinėjimus.

Tomas OSTRAUSKAS

Investigations in Kabeliai settlement 23 in 1999

In Kabeliai settlement 23 (Varėna district) the, area of 44,5 m² was explored in 1999 including 10 test pits of 0,25 m² each and two trenches - 12 m² and 40 m². An intensive habitation layer was discovered. It was up to 55-75 cm in thickness. Most flint artefacts, collected in the settlement, are ascribed to Early Mesolithic Kudlajevka culture. A small part of flint artefacts can be ascribed to Late Mesolithic Janislavici culture. Besides, a potsherd characteristic of the middle stage of Neolithic Nemunas culture was found in the test pit, whereas the trench contained triangular heart-shaped retouched spearheads and their roughouts.

Tomas OSTRAUSKAS

TYRINĖJIMAI MARGIONIŲ TITNAGO KASYKLŲ IR DIRBTUVIŲ KOMPLEKSE 1999 M.

Margionių akmens amžiaus titnago kasyklų, dirbtuvių ir gyvenviečių kompleksas (Varėnos r., Marcinkonių sen.) yra Margionių kaimo ŠR dalyje, Skroblaus kairiojo kranto aukštojoje terasoje ir jos šlaite. Šis paminklas buvo surastas 1996 m. (plačiau žr. *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 465–468).